

۲۰۰۸، سال سیب زمینی

در هر هکتار و متناسب با شرایط آب وهوایی کشورمان است.»

براساس آمار ارایه شده از طرف FAS (بخش سرویس خارجی اداره کشاورزی آمریکا) تا قبل از سال ۱۹۹۸ این کشور بزرگترین صادرکننده محصولات سیب زمینی به صورت یخ زده بوده است اما بعد از این سال کشور کانادا در جای نخست قرار گرفت و هم اکنون کشور چین با تولید بیش از ۲۰ درصد سیب زمینی در دو ایالت مین و ایداهو به عنوان بزرگترین تولیدکننده این محصول در جهان محسوب می شود و این در حالی است که در هر ۵۰ ایالت آمریکا سیب زمینی کشت می شود.

علاوه بر تامین غذای بخش عظیمی از جمعیت جهان، سیب زمینی مصارف مختلف دیگری نیز دارد.

مشتقات سیب زمینی در صنایع چاپ برای بالا بردن استقامت کاغذ و مستعد ساختن آن برای چاپ به کار می رود. در صنایع دارویی از مشتقات آن برای تولید قرص های قابل جذب تر استفاده می شود و در حال حاضر هر ساله حدود ۳۰۰ میلیون تن سیب زمینی در سراسر جهان تولید می شود که بیش از یک سوم کل این تولید به صورت سرخ شده مصرف تجاری دارد، بیش از یک چهارم آن به صورت تازه و بقیه آن در مصارف تجاری نظیر سیب زمینی های دهدیراته، چیپس سیب زمینی و سایر فرآورده به کار برده می شود.

تغییرات جوی اخیر در دنیا گونه های وحشی سیب زمینی را در معرض خطر نابودی قرار داده است و تهدیدی جدی بر علیه منابع ژنتیکی ارزشمند در مقابله با آفات گیاهی و مقاومت در برابر خشکسالی به شمار می آید. چرا که عوامل ژنتیکی یافت شده در گونه های وحشی منجر به تولید انواع جدیدی از سیب زمینی های غیر وحشی و مقاوم می شود که مقاومت این گیاه را در برابر عوامل آسیب رسان افزایش می دهد، طی پیش بینی کارشناسان در ۵۰ سال آینده بیش از ۶۰ درصد از این گونه ها منقرض خواهند شد.

با توجه به اهمیت این محصول و ظرفیت ها و پتانسیل های موجود در ایران، جهت ارتقای سطح کیفی و کمی تولید، ضرورت نگاهی متفاوت تر و تخصصی تر به این محصول در جهت نزدیکی هر چه بیشتر به شاخص های جهانی احساس می شود هر چند دستاورد بزرگی چون خودکفایی در تولید مینی تیوبر و قطع واردات ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ تن بذر، خود گامی است بلند در راستای نیل به اهداف ملی در حوزه کشاورزی و تثبیت جایگاه جهانی.

تولید و مقام سیزدهم را از نظر ارزش اقتصادی در جهان داراست.

از سیب زمینی شیرین در بسیاری از کشورهای تولیدکننده به عنوان سالاد، علوفه دام، یا در تهیه بیسکویت و شیرینی و صنعت نشاسته و نوشابه و... استفاده می شود. این گیاه در کشورمان در مناطق جاسک و میناب به صورت سنتی و محلی کشت می شود و مصرف آن در همان محدوده رواج دارد، به گونه ای که یک هفته پس از عرضه به بازار تمام می شود.

این سبزی نشاسته ای با دارا بودن مقادیر بسیار زیادی از ویتامین های گروه B، C و ۱۵ ماده معدنی مختلف خواص درمانی متفاوتی دارد که از آن همه می توان به نقش آن در کاهش فشار خون، تقویت هوش و حافظه در کودکان، دفع سموم بدن، تقویت قلب و استحکام لته ها اشاره کرد. همچنین سیب زمینی حاوی آنزیم هایی است که برای التیام زخم های معده بسیار مفید است.

این محصول پرارزش حدود ۲۵۰ سال بعد از رواج آن در اروپا، توسط سرجان ملکم در عهد فتحعلی شاه، به ایران آورده شد و از دیرباز تاکنون قابلیت های متنوع و سرشار حوزه کشاورزی ایران در تولید این محصول قابل توجه است. این محصول از جایگاه ویژه ای در کشورمان برخوردار است به طوری که از میان ۱۴۰ کشور که هر ساله اقدام به تولید این محصول می کنند، ایران رتبه سیزدهم جهانی را داراست.

به تازگی پژوهشگران پژوهشکده بیوتکنولوژی وزارت جهاد کشاورزی با همکاری بخش خصوصی موفق شدند در سال ۸۷ با اجرای طرح خودکفایی در تولید بذر سیب زمینی، برابر با نیاز کشور، ۴/۵ میلیون غده بذر یا ریزغده سیب زمینی تولید کنند. در گذشته بذر این ریزغده ها (مینی تیوبر) عاری از ویروس از کشورهایی وارد می شد که حاضر به فروش دانش فنی آن نبودند.

در سال ۱۳۸۶، چهار میلیون و ۴۰۰ هزار تن سیب زمینی در کشور تولید شده است. همچنین نخستین رقم ملی محصول سیب زمینی به نام ساوالان با متوسط عملکرد بالای ۴۰ تن در هکتار در پی ۹ سال تلاش تحقیقاتی پژوهشگران ایرانی در موسسه تحقیقات، اصلاح و تهیه نهال و بذر سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی تهیه شد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی در آیین رونمایی این رقم در حاشیه همایش ملی سیب زمینی در اردبیل گفت: «متوسط تولید این رقم هشت تن بیشتر از رقم آگریا

سیب زمینی محصول

غذایی پراهیمیتی است که به دلیل سازگاری با شرایط محیطی متفاوت پتانسیل باقی ماندن برای نسل ها را با توجه به افزایش جمعیت جهان داراست.

در پی پیشنهاد کشور پرو، سازمان ملل سال ۲۰۰۸ را به نام سال سیب زمینی معرفی کرد تا این نامگذاری فرصتی شود برای شناسایی بهتر این منبع غذایی و رسیدن به اهداف توسعه جهانی و در همین راستا ویژه نامه دهکده از گروه جهاد سازمان صدا و سیما در صد و یازدهمین شماره خود در مردادماه ۸۷ به معرفی این محصول پرداخته و کوشیده است اطلاعات ارزنده و خواندنی پیرامون ارقام مختلف سیب زمینی، فرصت ها و زمینه های تولید و مصرف این محصول، خواص درمانی و... ارایه دهد.

در ادامه چکیده ای از مطالب موجود پیرامون ویژگی های گوناگون این محصول کشاورزی می آید. سیب زمینی که یکی از مهمترین گیاهان دولپه ای در تغذیه انسان است از نظر اهمیت در مقام پنجم و بعد از محصولاتی همچون گندم، برنج، ذرت و جو قرار دارد و به علت قدرت تولید بالا و سازگاری با دامنه بسیار وسیعی از اقلیم ها به عنوان یک منبع غذایی تولید آن رو به افزایش است به طوری که هر ساله حدود ۳۰۰ میلیون تن سیب زمینی در سراسر جهان تولید می شود.

این محصول در ناحیه ای از کوه های آند واقع در آمریکای جنوبی کشف شده است و ساکنین این منطقه به گواهی باستان شناسان، هفت هزار سال پیش این گیاه را کشت و از ریشه مغزی آن به عنوان غذا استفاده می کردند.

دانشمندان بعد از بررسی DNA از ۳۶۰ نوع سیب زمینی دریافتند که اواخر قرن ۱۶ میلادی این محصول از آمریکای جنوبی به اسپانیا برده شد و سپس با سرعت در سراسر اروپا رایج شد. در میان ارقام مختلف این گیاه، سیب زمینی شیرین یکی از محصولات مهم در کشورهای در حال توسعه است و مقام هفتم از نظر